MUHAMMED BİN HÜSEYN EL-BERCÜLÂNÎ

Hanbelî mezhebi âlimlerinden. İsmi, Muhammed bin Hüseyn el-Bercülânî'dir. Vâsıt şehrinin köylerinden veya Bağdâd'ın mahallelerinden birisi olan Bercûlân'da doğup büyüdüğü için kendisine "Bercülânî" adı verildi. Bağdâd'da yetişen âlimlerin büyüklerinden olan Bercülânî, ilim ve takvâ sahibi bir zât idi. Onun en meşhûr eseri, "Kitâb-üz-Zühd ve'r-Rekâik"dir. 238 (m. 852) senesinde vefât etti.

Büyük bir âlim olan Bercülânî, dünyâya düşkün olmayıp, haram ve şüphelilerden sakınmada çok dikkatli hareket ederdi. Faziletlerle süslü bir zât idi. Tasavvuf ilmine dâir çok eseri vardır.

O Hüseyn bin Ali el-Ca'fi, Zeyd bin Hubâb, Sa'îd bin Âmir, Ezher bin Sa'd es-Semmân, Hâlid bin Amr el-Emevî ve daha birçok âlimden ilim aldı. Onlardan hadîs-i şerîf rivâyet etti. Kendisinden de, İbrâhîm bin Abdullah bin Cüneyd, Ebû Bekir bin Ebiddünyâ, Ahmed bin Muhammed bin Mesrûk et-Tûsî ve başkaları ilim aldılar. Onun sohbetinde yetiştiler.

Abdurrahmân bin Ebî Hatim şöyle anlatıyor: "Babam bana şöyle söyledi: Birisi gelip Ahmed bin Hanbel'e, zühd hakkındaki hadîs-i şerîften bir şey sordu. O da: "Bu husûsta sana Muhammed bin Hüseyn el-Bercülânî lâzımdır. Git ona sor!" diye cevap verdi."

Onun yazdığı eserlerden başlıcaları şunlardır:

1. Kitâb-üs-sohbet

2. Kitâb-üz-zühd ve'r-rekâik

3. Kitâb-ül-cûdi ve'l-keremî

4. Kitâb-üs-sabr.

5. Kitâb-üt-tâati.

1) Mu'cem-ül-müellifîn cild-9, sh. 235

2) Tabakât-ı hanâbile cild-1, sh. 290

3) Târîh-i Bağdâd cild-2, sh. 222

4) El-A'lâm cild-6, sh. 97